

אדרת רשב"ם

ר"ת אמרות דוב רונברג תלמיד רבינו שלמה ב"ר מרדכי
לזכר נשמת הגה"ק רבינו שלמה מזוועהיל זי"ע

בס"ד

פ' בהעלותך שנת והענין באיזה שמן להדליק לפ"ק גיליון ת"ח

מדור הנעשה ונשמע

בינתיים חזרו מחוק לפיזור הכנסת ונדחה למועד אחר, ומתאמרא בשם מרן החיד"א ז"ל, כל עפ"ה לטובה (בערבית: כל تأخير فيها خير). אמר נעים זמירות ישראל, למה יאמרו הגוים איה אלקיהם ינדע בגוים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך, תבוא לפניך אנקת אסיר כגדל זרועך הותר בני תמותה, והשב לשכנינו שבעתים אל חיקם חרפתם אשר חרפוך א'דני (תהלים עט: י-יב), הבט נא ימין וראה כי גוים - לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך בגימטריא ב' פעמים שביעי באוקטובר, זכור ואל תשכח, אותו שבת קודש ושמחת תורה והטבח והפגורום, אבל לקתה בכפליים, ועוד יותר זכור ואל תשכח, התוצאה והשנאה נגדנו שיצאה מזאת, במקום שהשמאלניים יודו כי הם גרמו לטבח בשביעי באוקטובר, עוד מאשימים את החרדים שכאילו הם האשמים בכישלון, ולכן "יודע בגוים" דייקא, אולי א' מאומות העולם כגון נשיא ארגנטינה כן יבין, שונאי הדת לא מודים באשמתם שהם גרמו לכל הכאוס, ולא עוד אלא שרוצים לפגוע בביטחון המדינה, הרי זכות היחידי לקיום של ארץ ישראל הוא לימוד התורה, ולכן צריכים לחוקק חוק הגיוס אך ורק בתנאי של הסדר תורתו ואומנותו, וסימנך והשב לשכנינו שבעתים אל חיקם בגימטריא הסדר תורתו ואומנותו, וכל העולם לא נברא אלא בזכות התורה כמש"כ רש"י ז"ל בתחילת בראשית, בראשית בשביל ישראל שנקרא ראשית ובשביל התורה שנקרא ראשית, ולכן אמר הכתוב הותר בני תמותה, וסימנך הותר בני תמותה בגימטריא בראשית תורה, ובגימטריא שתהיו עמלים בתורה, הרי דרשו רז"ל בשלהי מס' ברכות, אמר ריש לקיש, מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באהל (ברכות סג:), ולכן כולנו מוכנים ומזומנים לעמוד בזה במסירת נפש בפועל ממש, כדכתיב, ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך, ודרשו רז"ל אפילו הוא נוטל את נפשך (ברכות נד: ברכות סא:), וסימנך תורתו ואומנותו בגימטריא ואהבת את ה' אלא בכל לבבך ובכל נפשך, וזה אקטואלי גם היום כשאנחנו כבר במספר תשפ"ה שנים בתוך אלף השישי, וסימנך ואהבת את ה' אלא בכל לבבך ובכל נפשך בגימטריא אלף השישי תשפ"ה, ברור ומוסכם שאי אפשר לסמוך על צה"ל, ומחדל הגדול של השביעי באוקטובר יוכיח, איפה היה הצבא כל אותו היום, הצבא האמיתי נמצא במשנה במסכת ראש השנה, והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגו', וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה, אלא לומר לך, כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים, ואם לאו היו נופלים (ר"ה כט:), וסימנך ב' פעמים שביעי באוקטובר בגימטריא ישראל מסתכלין כלפי מעלה, בעצם אין כוונתם של היועמ"שית והבג"ץ רק נגד החרדים לבד, הם נגד הקב"ה, הרי מבואר בזוהר הק' פ' אחרי, תלת דרגין אינון מתקשרין דא בְּדָא, קודשא בְּרִיךְ הוּא אורִייתָא וְיִשְׂרָאֵל (זוהר ח"ג עג:), וכמו לבן שבקש לעקור את הכל, התכוון כביכול כלפי הקב"ה אבינו שבשמים, וכדמצינו בפ' תבוא, וְעִנִית וְאִמְרַת לִפְנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ אֲרָמִי אֲבָד אָבִי וגו' (דברים כו:ה), ופי' האור החיים הקדוש, אובד אבי, על דרך אומרו (תהלים יד:א) אמר נבל בלבו אין אלקים (אור החיים), כן גם הם, וסימנך רדיפת עולם התורה בגימטריא קודשא בריך הוא ושכינותיה, אנחנו החרדים כקוצים בעיניהם של השמאלניים, הם מפחדים פחד מות שבקצב שאנחנו נמצאים בה, בעוד כמה שנים תהיה בארץ ישראל רוב חרדי ודתי, ובני יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וְיִשְׂרָצוּ וְיָרְבוּ וְיַעֲצְמוּ בְּמָאד מְאֹד וְתִמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם (שמות א:ז), אבל לא יעזור להם כלום, ומקרא מלא היא בפ' שמות, וְכַאֲשֶׁר יַעֲנוּ אֹתוֹ כֵּן יָרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וְיִקְצֹוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (שמות א:יב), ופירש"י ז"ל בשם המדרש, רוח הקודש אומרת כן, אתם אומרים פן ירבה, ואני אומר כן ירבה (רש"י), וסימנך ב' פעמים שביעי באוקטובר בגימטריא פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד, וכאמור גם בגימטריא ישראל מסתכלין כלפי מעלה, רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו (תהלים לב:י).

מדור הדרוש

ובמנחת חביתין, ובעבודת יום הכפורים שאינה כשרה אלא בו, ונכנס לפני ולפנים, ושהוא קדוש ה' עומד זהיכלו לשכחו ולזכר צממו, ושצטו כלו משרתי אלקינו, ועוד מה טעם לחלישות הדעת הזו, והלא קרבנו גדול משל נשיאים, שהקריב בימים ההם קרבנות הרבה כל ימי המלוואים, ואם תאמר שהיו חוצה ונלטוהו בהם, וחלשה דעתו על שלא הקריב נדבה כמוהם לחנכת המזבח, גם הדלקת הנרות שנחמו זה חוצה ונלטוהו עליה, אבל ענין ההגדה הזו לדרוש רמז מן הפרשה, על חנוכה של נרות שהיתה צבית שני על ידי אהרן ובניו, לכוני לומר חשמונאי כהן גדול ובניו וכו' (רמב"ן).

ונל"פ בעזהש"י עפ"י מה דאיתא בספר תורת משה למרן החתם סופר וזלה"ק, ויעש כן אהרן, ספרי הובא בילקוט ויעש כן אהרן מגיד שצחו שלא שניה, אל מול פני המנורה העלה נרותיה, עשה לה מול ופנים, ולכך להבין, מהיכי תיתי

דבר אל אהרן ואמרת אליו זהעלתך את הנרת אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרתיה כאשר כוה ה' את משה (במדבר ח:ב-ג), ופירש"י ז"ל, למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכה הנשיאים, חלשה אז דעתו שלא היה עמם בחנוכה לא הוא ולא שצטו, אמר לו הקב"ה, חייד שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות (רש"י).

וכתב הרמב"ן ז"ל, למה נסמכה פרשת מנורה לחנוכה הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכה הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמם בחנוכה לא הוא ולא שצטו, אמר לו הקב"ה, חייד שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות בקר וערב, לשון רש"י ממדרש אגדה, ולא נחזרר לי למה נחמו בהדלקת הנרות, ולא נחמו בקטורת בקר וערב ששצחו בו הכתוב (דברים לג:י) ישימו קטורה באפך, ובכל הקרבנות,

יִשְׁנָה אֶהְרֹן בְּהַדְלַקַת נֵרוֹת דְּוָקָא, גַּם מִ"שׁ מוֹל וּפְנִים לִ"ע
 לְהַבִּין, וְעֵינָן מֵה שְׁנֵדָחַק בְּזִית רַעֲנָן, נִיִּשְׁבַּ תַּחֲלִילָה בְּעִזָּה
 בְּרִייתָא הַבְּחָה בְּרַמְבַּ"ן פ' זו, כְּשֶׁרָאָה אֶהְרֹן חֲנוּכַת הַנְּשִׂאִים
 הִיָּה מֵיֵצֵר עַל שֶׁלֹּא זָכָה לְהַקְרִיב עִמָּהֶם, אָמַר לוֹ הַקִּבֵּה, חֵיִךְ
 שֶׁלְךָ גָּדוֹל מִשְׁלָהֶם, בְּהַעֲלוֹתָךְ אֶת הַנֵּרוֹת, וְהַרְמַצְ"ן נִתְקַשָּׁה מֵה
 עֵינָן לִזְעַר הַזֶּה, שֶׁהֵרִי כְבוֹד גָּדוֹל הִיָּה לוֹ שֶׁהוּא הַקְרִיב
 קִרְבָּנוֹתֵיהֶם, וְעוֹד לְמָה דְּוָקָא נֵרוֹת וְלֹא קִטְרַת שְׁנֵשְׁתַּחֲבֹדָה
 אֶהְרֹן יִשְׁימוּ קִטְרָה בְּאִפְךָ עֵינֵי"שׁ, וּלְפַעֲ"ד הֵנָּה בְּנִדְרִים לִ"ה
 נִסְתַּפֵּק הַשֵּׁם אִי כֹהֲנִי שְׁלוּחֵי דְרַחֲמָנָא נִינְהוּ אוֹ שְׁלוּחֵי דִידָן
 עֵינֵי"שׁ, וּבִקְדוּשֵׁין כִּ"ג ע"ב פְּשִׁיטָא לְרַבִּי הוֹנָא בְּרִיה דְּרַבִּי יְהוֹשֻעַ
 דְּשְׁלוּחֵי דְרַחֲמָנָא נִינְהוּ, דְּלִי שְׁלוּחֵי דִידָן, מִי אִיכָא מִיֵּדִי דְלֹאֵן
 לֹא מֵאִינֵן לְמִיעֵבַד וְשְׁלוּחָא מִלִּי מִשְׁוֵי עֵינֵי"שׁ, וְנִדְחָקוּ בְּתוֹס',
 מִאִי טַעֲמָא לֹא פְשִׁיט בְּנִדְרִים מֵהָךְ דִּהְבָּא, וַיֵּשׁ לִיִּשְׁבַּ קוֹשִׁיית
 הַתוֹס', דִּהַשֵּׁם מִקְשָׁה עַל רַבִּי הוֹנָא בְּרִיה דְּרַבִּי יְהוֹשֻעַ מַעֲבַד
 שְׁעוֹשָׁה שְׁלִיחַ לְקַבֵּל גִּיטוֹ מִיֵּד רַבּוֹ, אַע"ג דְּלֹאִהוּ לֹא מִלִּי מִקְבֵּל
 לִי, וּמִשְׁנֵי דַע"פ אֵיתָא בְּתוֹרַת שְׁלִיחוֹת לְקַבֵּל גִּט חֲבִירוֹ מִיֵּד
 רַבּוֹ שֶׁל חֲבִירוֹ, וְכִיוֹן דְּאֵיתָא בְּשׂוֹם שְׁלִיחוֹת, עוֹשָׂה נְמִי שְׁלִיחַ
 לְעַמָּו, מִשְׁאֵ"כ יִשְׂרָאֵל דְּלִיתִיהּ בְּקִרְבָּנוֹת כָּלל עֵינֵי"שׁ, וְקִשָּׁה
 לְפִי"ז, הֵא קִי"ל סוֹף מִס' זְבָחִים דְּלֹאֵן כִּיהוֹן בְּבִמָּה, וְאִ"כ בְּזִמְנָן
 שֶׁהִיוּ הַבְּמוֹת מוֹתְרוֹת שְׁפִיר הוּי מִלִּי כֹהֲנִים לְהַקְרִיב בְּבִמָּה
 גְּדוֹלָה בְּשְׁלִיחוֹתוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אַע"ג דִּיִּשְׂרָאֵל אִינוּ מִקְרִיב בְּבִמָּה
 גְּדוֹלָה, מִ"מ כִּיוֹן דְּאֵיתִיהּ בְּתוֹרַת עֲבוּדָה בְּבִמָּה קְטָנָה, יִכּוּלִין
 לְעַשׂוֹת שְׁלִיחַ כְּמוֹ עֲבַד, וְאִ"כ כִּיוֹן שְׁאוֹתוֹן הַכֹּהֲנִים הַקְרִיבוּ בְּדִין
 שְׁלִיחוֹת, אִ"כ כָּל הַכֹּהֲנִים שְׁאֲחִירֵיהֶם שְׁלִיחוֹתֵיהוּ דְקַמְאִי עֲבָדִי
 כְּדִקְיִ"ל (גִּיטִין פח: ב"ק פד:) בְּזִי"ד אַע"ג דִּהַשְׁתָּא לִיכָא
 מוֹמַחֲסִין, מִ"מ עֲבָדִי שְׁלִיחוֹתֵיהוּ דְקַמְאִי שֶׁהִיוּ מוֹמַחֲסִין, הִכָּא נְמִי
 כָּל הַכֹּהֲנִים עוֹשִׂין שְׁלִיחוֹתֵיהוּ דִּכֹּהֲנִים קַמְאִי שְׁנִתְמַנּוּ שְׁלוּחִין
 מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהִיוּ בְּתוֹרַת קִרְבָּנוֹת בְּבִמָּה קְטָנָה, וְלֹא הוֹכִיחַ רַב
 הוֹנָא מִיֵּדִי, וַיִּ"ל דִּהַחֲזוֹקוּנִי כְּתִב דִּישׁ לְפָרֵשׁ בְּהַעֲלוֹתָךְ אֶת הַנֵּרוֹת
 אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה, פִּי כְּשִׁדְלִיק אֶת הַנֵּר יַעֲמוֹד מוֹל פְּנֵי
 הַמְּנוֹרָה, פִּי אֲזַהֲרָה שֶׁלֹּא יַעֲמוֹד בְּמַקְוָמוֹ וְיִדְלִיק הַמְּנוֹרָה ע"י
 נֵר אֲרוֹךְ, וְאִ"כ נֵהִי דְקִי"ל בְּיוֹמָא כִ"ד ע"ב דִּזֵּר שֶׁהִדְלִיק הַנֵּרוֹת
 פְּטוֹר, דִּהַדְּלָקָה לֹא עֲבוּדָה, הֵינֵנו דְּמִשּׁוֹם הַדְּלָקָה לֹא מַחֲיִיב,
 מִ"מ מַחֲיִיב מִשּׁוֹם הַכְּנַסַּת פְּנִים, דְּבַחוּץ אִ"ל לְהַדְלִיק לְפָנֵי"שׁ
 הַחֲזוֹקוּנִי הַנִּי"ל, וְאִ"כ קִשָּׁה אֵיךְ הַדְּלִיקוּ הַכֹּהֲנִים הַנֵּרוֹת
 בְּשְׁלִיחוֹתוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הֵא אִיהוּ לֹא מִלִּי עֲבִיד בְּשׂוֹם פְּנִים כְּנִ"ל,
 וְאִין לֹמַר דַּעֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל בְּבִמָּה קְטָנָה, זֶה אִינוּ, לֹא הִיָּה שֶׁם
 נֵרוֹת, בְּשִׁלְמָא קִטְרַת וְלֹחַם הַפְּנִים וְכָל קִרְבָּנוֹת לִיצוֹר שֶׁלֹּא הִיָּה
 בְּבִמָּה קְטָנָה, וְכַמְצוֹר פִּי"ק דְּמַגִּילָה וּבְזָבָחִים, מִ"מ אִיכָא
 בְּבִמָּה שֶׁם עֲבוּדָה בְּעוֹלָם, מִשְׁאֵ"כ הַדְּלָקָה נֵרוֹת דְּלֹא עֲבוּדָה
 הִיא כָּלל וְלֹא הִיָּה בְּבִמָּה קְטָנָה, אֵיךְ נַעֲשֶׂן כֹּהֲנִים שְׁלוּחִין שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל, אַע"כ דְּשְׁלוּחֵי דְרַחֲמָנָא נִינְהוּ וְאִ"שׁ, אֲמַנְס בְּלִי סַפֵּק
 שְׁעִיקָר פִּי הַפְּסוֹק הוּא אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יֹאִירוּ ז' הַנֵּרוֹת,
 שִׁיְהִיו דּוֹלְקִין מוֹל נֵר הָאֲמַלְעִי, אֲלֹא דְמִ"מ גַּם פִּי הַחֲזוֹקוּנִי יִכּוּל
 לִהְיוֹת אֲמַת, בְּהַעֲלוֹתָךְ אֶת הַנֵּרוֹת אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה,
 שִׁיעֲמוֹד אֲלֵל הַנֵּרוֹת וְיִדְלִיק, דִּהֵרִי קִי"ל מִקְרָא נִדְרָשׁ לְפָנֵינוּ
 וְלֹאֲחִירֵינוּ, גְּבִי לְגַר אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵיךְ תַּחֲנֶנָּה וְאִכְלָה, וְגַבִּי מִפְּנֵי שִׁבָּה
 תִּקּוֹם וְהִדְרַת, וּבְכַמָּה דּוֹכְתִי, מִ"מ לִמ"ד דְּפִלְגִי, וְלֹא סִ"ל מִקְרָא
 נִדְרָשׁ לְפָנֵינוּ וְלֹאֲחִירֵינוּ, אֲלֹא אוֹ לְפָנֵינוּ אוֹ לֹאֲחִירֵינוּ, אִ"כ יֵשׁ
 לְהַסְתַּפֵּק אִי כְּפִירוֹשׁ הַחֲזוֹקוּנִי, וְאִרִּיךְ לַעֲמוֹד אֲלֵל הַנֵּרוֹת, וְאִ"ל
 לִזֵּר לְהַדְלִיק וּמוֹכַח דִּכֹּהֲנִי שְׁלוּחָא דְרַחֲמָנָא נִינְהוּ, אוֹ לֹאֲחִירֵינוּ
 שִׁיְהִי דּוֹלֵק מוֹל נֵר הָאֲמַלְעִי וְלֹא יִהְיֶה מוֹכַח מִיֵּדִי, וְהֵנָּה רַבִּי
 הוֹנָא בְּרִיה דְּרַבִּי יְהוֹשֻעַ כִּיוֹן לְהַלְכָה דְקִי"ל מִקְרָא נִדְרָשׁ לְפָנֵינוּ
 וְלֹאֲחִירֵינוּ, וְהוֹכִיחַ שְׁפִיר דְּשְׁלוּחָא דְרַחֲמָנָא נִינְהוּ, וּבְנִדְרִים

מִסְפָּקָא לִי הַשֵּׁם לִמ"ד דְּלֹאֵנוּ נִדְרָשׁ אֲלֵל אוֹ לְפָנֵינוּ אוֹ לֹאֲחִירֵינוּ,
 וּמִיּוֹשֵׁב קוֹשִׁיית תוֹס' הַנִּי"ל.

וְהֵנָּה מֵה שֶׁהִקְשָׁה הַרְמַצְ"ן שֶׁלֹּא הִיָּה לוֹ לֹאֲחִירֵנוּ לְהַטְעֵר
 בְּמָה שֶׁלֹּא הַקְרִיב לְחֲנוּכַת הַנְּשִׂאִים וְהִרִי הִיָּה לוֹ כְּבוֹד שְׁעַל יָדוֹ
 הַקְרִיבוּ כוֹלָם, הֵינֵנו לְמַסְקָנָא שֶׁהוּא שְׁלוּחָא דְרַחֲמָנָא, אִ"כ גְּדוֹל
 כְּבוֹדוֹ מְכֻבֹּדִים, מִשְׁאֵ"כ אִי הִיָּה רַק שְׁלוּחָא דִידָן, אִין כֹּאֵן כְּבוֹד
 כִּ"כ, וּבִזָּה נִסְתַּפֵּק אֶהְרֹן וַע"ז נִלְטַעַר, וְהִרָאָה לוֹ הַקִּבֵּה ע"י
 הַנֵּרוֹת דְּוָקָא, וְלֹא ע"י עֲבוּדוֹת אַחֲרוֹת כְּנִ"ל, וְדוֹק, וְהֵנָּה אֶהְרֹן
 שֶׁהִיָּה לְהוֹט מֵאֵד שִׁיְהִי לוֹ חֶלֶק בְּחֲנוּכַת הַמִּשְׁכָּן ע"י הַנֵּרוֹת, אִ"כ
 לֹא הִיָּה לוֹ לְהַדְלִיק הַנֵּרוֹת מוֹל הַנֵּר הָאֲמַלְעִי, רַק שִׁיעֲמוֹד בְּפָנִים
 בְּאֵהֶל מוֹעֵד וְיִדְלִיקָם, לְמַעַן יִדְעוּ וַיִּבִּינוּ שְׁעִיקָר הַכּוֹוֹנָה
 בְּהַעֲלוֹתָךְ אֶת הַנֵּרוֹת אֵל מוֹל שִׁיעֲמוֹד בְּפָנִים וְיִדְלִיק, וַע"ז יִהְיֶה
 מוֹכַרָּה שֶׁהוּא שְׁלוּחָא דְרַחֲמָנָא, אֲבָל כְּשִׁדְלִיקָם אֵל מוֹל
 הָאֲמַלְעִי יִטְעוּ וַיֹּאמְרוּ, כִּי רַק לֹאֲחִירֵנוּ נִדְרָשׁ אֵל מוֹל פְּנֵי
 הַמְּנוֹרָה יֹאִירוּ, וּמוֹתֵר לְהַדְלִיק בַּחוּץ ג"כ, וְכֹהֲנֵי שְׁלוּחָא דִידָן
 נִינְהוּ, וְאִפִּי"ה לֹא שִׁינָה אֶהְרֹן, כִּי כֵן לִיָּה ה' מִקְרָא נִדְרָשׁ לְפָנֵינוּ
 וְגַם לֹאֲחִירֵנוּ, וּבְעֵינָן שִׁיעֲמוֹד בְּפָנִים וְגַם מוֹל הַנֵּר הָאֲמַלְעִי, וְזֶהוּ
 כּוֹוֹנַת הַסְּפָרִי, וַיַּעַשׂ כֵּן אֶהְרֹן לְהַגִּיד שְׁבָחוֹ שֶׁלֹּא שִׁינָה, אֵל מוֹל
 פְּנֵי הַמְּנוֹרָה, עֲשָׂה לָהּ מוֹל וּפְנִים וְדוֹק (תוֹרַת מִשָּׁה לַחַת"ס).

וְכַתֵּב הַחִיד"א ז"ל בְּנַחַל קְדוּמִים, אֵל מוֹל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה
 יֹאִירוּ שְׁבַעַת הַנֵּרוֹת, אֲפָשָׁר לְפִי מִ"שׁ רַבִּינוּ הָאֲרִ"י דִּהַמְּנוֹרָה וְכָל
 עֲנִינָה רַמֵּז לְתוֹרָה, וְאָמְרוּ דִּז' הַנֵּרוֹת רַמֵּז לִז' סְפָרִים, אֲפָשָׁר
 דְּמְנוֹרָה רוֹמֶזֶת לְתוֹרָה שְׁבַע"פ, וּמְנוֹרָה גִּימְטְרִיא אֵשׁ וְכֵן
 הַתּוֹרָה נִקְרָאת אֵשׁ, וַיְדוּעַ לְתוֹרָה שְׁבַעַת לְרִיכָה לְתוֹרָה שְׁבַע"פ
 וּבְלִיתִי תוֹרָה שְׁבַע"פ אִינָה מוֹבִנַת תּוֹרָה שְׁבַעַת, וַיִּשְׁ"ל אֵל מוֹל
 פְּנֵי הַמְּנוֹרָה תּוֹרָה שְׁבַע"פ, יֹאִירוּ שְׁבַעַת הַנֵּרוֹת הֵם הַז' סְפָרִים
 (נַחַל קְדוּמִים).

וְאֵיתָא בְּמִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, וַיְדַבֵּר ה' אֵל מִשָּׁה לֵאמֹר דַּבֵּר
 אֵל אֶהְרֹן בְּהַעֲלוֹתָךְ אֶת הַנֵּרוֹת, יִלְמְדוּ רַבִּינוּ מֵהוּ לְהַדְלִיק
 בְּשִׁמְן שְׂרִיפָה בְּשַׁבַּת כִּךְ שָׁנוּ רַבּוֹתֵינוּ אִין מְדִלִיקִין בְּשִׁמְן שְׂרִיפָה
 בְּיוֹם טוֹב וְכו', (מִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא בְּהַעֲלוֹתָךְ - פֶּרֶק א'), וְאִרִּיךְ
 בִּיאור הַשְּׁיִיכוֹת לְפָסוֹק זֶה.

וּבְמַסְכַּת שַׁבַּת, וְלֹא בְּשִׁמְן שְׂרִיפָה וְכו', מִאִי שִׁמְן
 שְׂרִיפָה, אָמַר רַבִּי שִׁמְן שֶׁל תְּרוּמָה שְׁנִטְמָאָה, וְאֲמַאי קְרוּ לָהּ
 שִׁמְן שְׂרִיפָה, הוֹאִיל וְלִשְׂרִיפָה עוֹמֵד, וּבְשַׁבַּת מִאִי טַעֲמָא לֹא,
 מִתּוֹךְ שְׁמָרָה עֲלִיו לְזַעַר גְּזָרָה שְׁמָא יֵטָה, אָמַר לִיה אֲבִי, אֲלֹא
 מַעֲתָה בְּיוֹם טוֹב לִישְׁתְּרִי, אֲלֹמָה תֵּנִן אִין מְדִלִיקִין בְּשִׁמְן שְׂרִיפָה
 בְּיוֹם טוֹב, גְּזָרָה יוֹם טוֹב אֲטוֹ שַׁבַּת, רַב חֲסִדָא אָמַר לְשִׁמְאָה יֵטָה
 לֹא חֵיִשְׁיָנָן, אֲלֹא הִכָּא בְּיוֹם טוֹב שַׁחַל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבַּת עֶסְקִינָן,
 לְפִי שְׁאִין שׁוֹרְפִין קִדְשִׁים בְּיוֹם טוֹב, וְהֵא מִדְּקַתְנִי סִיפָא אִין
 מְדִלִיקִין בְּשִׁמְן שְׂרִיפָה בְּיוֹם טוֹב, מַכְלֵל דְּרִישָׁא לֹא בְּיוֹם טוֹב
 עֶסְקִינָן, אָמַר רַב חֲנִינָא מְסוֹרָא מֵה טַעַם קֹאמֵר, מֵה טַעַם אִין
 מְדִלִיקִין בְּשִׁמְן שְׂרִיפָה בְּיוֹם טוֹב, לְפִי שְׁאִין שׁוֹרְפִין קִדְשִׁים בְּיוֹם
 טוֹב (שַׁבַּת כג:).

וּבְמַסְכַּת פֶּסַחִים, רַמִּי לִיה רַב סְפָרָא לְרַב, כְּתִיב לֹא
 יִלִּין לְבָקֵר זָבַח חֹג הַפֶּסַח, לְבָקֵר הוּא לֹלָא יִלִּין, הֵא כָּל הַלִּילָה
 יִלִּין, וְהַכְּתִיב עֲלֵת שַׁבַּת בְּשַׁבָּתוֹ, וְלֹא עוֹלֵת חוֹל בְּשַׁבַּת וְלֹא עוֹלֵת
 חוֹל בְּיוֹם טוֹב, אָמַר לִיה, כִּבֵּר רַמִּיָּה נִיהִלִּיה רַב אֲבָא בִּר חֵיִיָּא
 לְרַבִּי אֲבָהוּ, וְשָׁנִי לִיה הִכָּא בְּאַרְבַּעַה עֶשֶׂר שַׁחַל לִהְיוֹת בְּשַׁבַּת
 עֶסְקִינָן, דְּחַלְצִי שַׁבַּת קְרִיבִין בְּיוֹם טוֹב וְכו' (פֶּסַחִים נט:).

וּפִירִישׁוּ הַתּוֹסְפוֹת, בְּאַרְבַּעַה עֶשֶׂר שַׁחַל לִהְיוֹת בְּשַׁבַּת
 עֶסְקִינָן, בִּירוּשְׁלַמִי דִּיִּיק מִקְרָא לֹלָא יִלִּין חֲלַב חֹגִי כֹה"ג וּמוֹקִי
 לָהּ נְמִי ר' אֲבָהוּ בִּי"ד שַׁחַל לִהְיוֹת בְּשַׁבַּת, וּפִרִיךְ לֹלָא מִלִּי

לאוקמי בשבת לחגי כתיב, דהיינו חגיגה הבאה עם הפסח ללא דחיא שבת כדאמר לקמן באלו דברים (דף סט:), ומפרש דה"ק שמרהו שלא יבא לידי כל ילין שיקריבו מצעוד יום בשעה הראויה לו, ותימה על ירושלמי דפריך מינה דהאי קרא לחלב חגי דבחגיגת חמשה עשר מיירי כדמוכח באלו דברים, הקשה רש"א לזן תימא דרריש לקמן באלו דברים (דף ע.) חגיגה הבאה עם הפסח הרי היא כפסח לזבח חג זה חגיגה, היכי מיתוקמא האי קרא בשבת, הא מודה ללא דחיא שבת כדמוכח התם, וי"ל דזן תימא יסבור כר' שמעאל דאמר באלו קשרים (שבת קיד:), לחלבי חול קריבין ביו"ט, אי נמי זן תימא יפרש שמרהו שלא יבא לידי כל ילין כדמפרש בירושלמי (תוספות).

ובריש מסכת תמורה, אמר אביי, כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אם עביד מהני, דאי סלקא דעתך לא מהני, אמאי לקי, רבא אמר לא מהני מידי, והאי דלקי משום דעבר אמימרא דרחמנא הוא (תמורה ד:), ובהמשך הגמרא שם, והרי בכור דאמר רחמנא לא תפדה, ותנן יש להן פדיון ולתמורותיהן פדיון חוץ מן הבכור ומן המעשר, אלמא לא מהני, תיובתא דאביי, אמר לך שאני התם, דאמר קרא הם בהווייתן יהו, ולרבא האי הם למה ליה, הן קריבין ואין תמורתן קריבין, ולאביי האי סברא מנא ליה, אם שור אם שה לה' הוא, לה' קריב ואין תמורתו קריבה, ורבא אין הכי נמי דמהווא קרא, אלמא הם למה לי, לימד על בכור ומעשר שנתערב דמן בכל העולין שקריבין לגבי מזבח, ואביי האי סברא מנא ליה, מולקח מדם הפר ומדם השעיר, והלא דם הפר מרובה משל שעיר, מיכן לעולין שאין מבטלין זה את זה, דתניא ולקח מדם הפר ומדם השעיר, שיהו מעורבין דברי רבי יאשיה, ורבא התם מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו, וסבר לה כרבי יונתן (תמורה ה:).

ואיתא בספר מלא הרועים, דהך מילתא דאי עביד מהני תולה בזה אי לחלק כריך קרא, דמאן דס"ל לחלק כריך קרא וס"ל דמעריבין לקרנות, על כרחך אי עביד מהני, דאם לא כן הם דכתיב בכור למה לי, תיפוק לי מדם הפר והשעיר דאין עולין מבטלין וכו', ... רבי עקיבא י"ל דס"ל לא מהני, בדושי הארכתא בפסחים נט ב', דמקשה שם אקרא ללא ילין לבוקר חג הפסח, הא כל הלילה ילין, הא כתיב עולת שבת בשבתו ולא עולת חול ביו"ט, ובתוס' מביא שם בירושלמי תירוצ, שמרהו שלא ילין, ועוד תירוצ בירושלמי בעבר והקריב, ונ"ל דב' התיוראים כריבין, דבתירוצ אם עבר והקריב, קשה תינח למ"ד עביד מהני, אבל למ"ד לא מהני א"כ הקרבן פסול, וכן בתירוצ הב', שמרהו שלא ילין עד הבוקר, ור"ל דאין הכוונה שלא יקטירו בבוקר, דלא הדיוק דבליילה יכול להקטירו, ובאמת גם בליילה אינו יכול להקטירו, רק כוונת הכתוב, שמרהו שיקטירו מצעוד יום, שאם לא יקטירו מצעוד יום יטערך ללין עד הבוקר, דלא יוכל לשורפו בלילה, דאין שורפין קדשים בלילה, וקשה דהא בבוקר ג"כ לא יוכל לשורפו דהוא יו"ט, ואין שורפין קדשים ביו"ט, והתינח למ"ד בוקר בוקר שני בפסחים ק"ד ב', אבל לרבי אלעזר זן עזריה דס"ל מאי בוקר בוקר ראשון קשה, ולפי זה ז"ל ב' התיוראים, למאן דאמר בוקר בוקר שני י"ל התיורוצ שמרהו שלא ילין, ולמ"ד בוקר בוקר ראשון ז"ל בעבר והקטירו, וי"ל דס"ל אי עביד מהני, והנה ר"ע ס"ל בפסחים שם בוקר שני, וא"כ לדידיה י"ל תירוצ שמרהו, וי"ל דס"ל אי עביד לא מהני, אבל רבי אלעזר זן עזריה דס"ל שם בוקר בוקר ראשון, וא"כ אין יכול לומר תירוצ שמריהו שלא ילין, וי"ל התיורוצ בעבר והקריב, ומוכח דס"ל אי עביד מהני, אך י"ל דמשני כדמשני בפסחים נ"ט ב', ב"ד שחל בשבת, אך

הירושלמי סותר תירוצ של הגמרא, דחג כתיב, ואין החגיגה לוחה שבת (מלא הרועים ח"א ערך כל מילתא דאמר רחמנא לא תעבוד אי עביד מהני או לא, אות ד', אות י"ט-כ').

ואיתא בספר שו"ת פנים מאירות, וזלה"ק, קשיא לי – הא דמצעי' לן בנדרים דף ל"ה ע"ב הני כהני אי שלוחי דידן הוי או שלוחי דרחמנא נינהו, ותמי' לי – אמאי לא פשיט מברייתא דאיתא בפ"ק לחולין (יג:) איש איש – מלמד שמקבלים נדרים ונדבות מכותים – וקו"ל אין שליחות לכותי וכו', וא"כ איך הוי' כהנים יכולים להקריב קרבנס – אי שלוחי דידן נינהו – הא כותי לאו בני שליחות נינהו ואין הישראל נעשה שליח לכותי, אלמא ע"כ שלוחי דרחמנא נינהו, ולריך לומר דלגבי נכרים – באמת פשיט ליה דהוי שלוחי דרחמנא, ולא מצעי' להש"ס אלמא לגבי ישראל אי שלוחי דידן או שלוחא דרחמנא וק"ל (שו"ת פנים מאירות ח"ב סימן קי"ט), ובספה"ק אור חדש בסוגיא שם בקידושין, דקושיית הפנים מאירות הנ"ל – אפשר ליישב – דהברייתא דמרבה איש איש שעכו"ס נודרים נדרים ונדבות – קאי למאן דלא ס"ל דברה תורה כלשון בני אדם, אבל למ"ד דברה תורה כלשון בני אדם – לא דרשין מאיש איש לרבות עכו"ס, וקא בעיי דהכא למאן דאמר – דברה תורה כלשון בני אדם, עיי"ש (אור חדש קידושין כג:).

ואיתא בספר ויקהל שלמה (בפ' וישב) שכתב לבאר, שהך אי סומכין על הנס או אין סומכין על הנס, תלוי בזה אי כהני שלוחי דידן או שלוחי דרחמנא, והוא ע"פ מה שדרשו חז"ל (יומא כא:), עה"פ ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח, אע"פ שאש יורדת מן השמים, מלוא להביא מן ההדיוט וע"ש, והרבינו בחיי כתב הטעם שמלוא להביא אש מן ההדיוט הגם שירדת אש מן השמים, בכדי להסתיר הנס וע"ש, אבל יש עוד טעם, דמשום הכי מלוא להביא מן ההדיוט, כדי להורות שהכהנים שלוחי דידן ולא שלוחי דרחמנא, ונמצא דאי אמרינן כהני שלוחי דידן, י"ל הטעם להורות שכהני שלוחי דידן, ולא להסתיר הנס, כי באמת סומכין על הנס, אבל אי אמרינן כהני שלוחי דרחמנא, אזי בעל כרחך לנו לומר הטעם משום שאין סומכין על הנס (ויקהל שלמה פ' וישב).

ובגמרא בסנהדרין תניא איש איש, מה תלמוד לומר איש איש, לרבות בת טומטום ואנדרוגינוס, אשר יקלל את אביו ואת אמו, אין לי אלא אביו ואמו, אביו שלא אמו, אמו שלא אביו מניין, תלמוד לומר אביו ואמו קלל, אביו קלל, אמו קלל, דברי רבי יאשיה, רבי יונתן אומר, משמע שניהן כאחד ומשמע אחד ואחד בפני עצמו, עד שיפרט לך הכתוב יחדיו, מנא ליה, נפקא ליה מומקלל אביו ואמו מות יומת, ואידך, ההוא מיבעי ליה לרבות בת טומטום ואנדרוגינוס, ותיפוק ליה מאיש איש, דברה תורה כלשון בני אדם (סנהדרין פה:), א"כ ר' יונתן ס"ל לחלק לא כריך קרא, ס"ל דברה תורה כלשון בני אדם, אבל ר' יאשיה ס"ל לחלק כריך קרא, ס"ל לא דברה תורה כלשון בני אדם.

ואיתא בספר תוספות יו"כ מצעל כפות תמרים, לפרש את הגמרא (יומא פו:), אמר ריש לקיש גדולה תשובה שמגיעת עד כסא הכבוד שנאמר שובה ישראל עד ה' חלקיך, רבי יוחנן אמר עד ולא עד בכלל (כפי גירסת העין יעקב), והביא מספר תאווה לעינים שכתב לפרש דפליגי אס מהני תשובה לעבודה זרה וכפירה בעיקר ע"כ, ועל זה דרשו דורשי ראשונות (שלה"ק מס' יומא) בפסוק תשב אנוש עד דכא, **דכא** אריותות **לם** כפירה **אישות**, ואי אמרינן עד ולא עד בכלל, אז אינו מועיל תשובה על הג' העבירות הנ"ל, אבל אי אמרינן עד ועד בכלל, אז מועיל תשובה על כל העבירות אפילו על עון של ע"ז, והנה

המחלוקות אי אמרינן עד ועד בכלל או לא, תלוי במחלוקות אי דברה תורה כלשון בני אדם, דכתב המחבר ראובן הו"א שטר חוב על שמעון קזמנו חמישה דניסן, ושמעון הו"א שטר שכתב בחמישה דניסן כתוב בו שמחל ראובן לשמעון כל תביעות שהיו עליו עד אותו היום, ראובן גובה שטרו, דבשלשון העולם עד ולא עד בכלל (שו"ע חו"מ סימן מ"ג סעיף כ"ז).

ואיתא בספר תולדות יעקב יוסף – וזלה"ק, ונ"ל דשמעתי בשם הרב החסיד מוהרי"ל פיסטנר פ' הפסוק, אני ה' לא שנית ואתם בני יעקב לא כליתם (מלאכי ג:ו), דהתוס' הביאו משל לעני א' שהלך בכד לשאב מים מבאר – ונפל הכד מידו לבאר, ולעקב וזכה, עד שנזדמן שהלכה בת מלך בכד של זהב לשאב מים מאותו באר, ונפל הכד לבאר ג"כ, אז שמח העני, כי ע"י שיחפשו אחר הכד של זהב ימצאו כדו ג"כ וכו' (בתוס' קדושין לא: ד"ה איסתיעא מילתא), וז"ש בכל כרתם לו כר – כתיב באל"ף וקרי בוי"ו, שעל ידי שיסתף השכינה בלערו, אז נוסע הוא ג"כ עם השכינה, ואין צער כלל, וזוהי יובן – אני ה' לא שנית, ר"ל ל"א – שהיה ראוי לכותבו באל"ף, שנית לכתבו בוי"ו, ועל ידי זה – ואתם בני יעקב לא כליתם, ודפח"ח (תולדות יעקב יוסף פ' ויחי), וכבר הלכו בה קמאי, דלפי"ז אי אמרינן יש אם למקרא, ודרשינן ובכל כרתם לו כר, א"כ שפיר מהני תשובה, שלא לגרום צער להשכינה הקדושה.

ותנן במשנה במסכת כריתות, שומן וחלב לפניו, ואכל אחד מהן – ואינו יודע איזה מהן אכל, מביא חסם תלוי וכו', ובגמרא שם, איתמר רב אסי אמר חתיכה אחת שנינו – ספק של חלב – ספק של שומן, חייב ברב ארבע חתיכות משתי חתיכות שנינו, במאי קא מיפלגי, רב אסי סבר יש אם למסורת – מלות כתיב, וחייב ברב ארבע יש אם למקרא – מלות קרינן (כריתות יז:), וכתב המאירי בריש מסכת חגיגה וזלה"ק, ושמא זהו עיקר מחלוקתם, שלדעת המאירי שתי חתיכות – כל ספק מותר מן התורה, ולדעת האחר אסור (המאירי חגיגה ד:).

ותמן תנינן במסכת שבת, אמר ריש לקיש, מאי דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, ה"א יתירה למה לי, מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם, אם ישראל מקבלים התורה, אתם מתקיימין, ואם לאו, אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו (שבת פח: ע"ג, ע"ז ה:), וכך גם איתא ברש"י ז"ל בפ' בראשית בראשית א:לא), אבל באמת – יש עוד דרך על ה' יתירה שציוס הששי, דאיתא במדרש – ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, אמר רבי יודן – זו שעה יתירה שמוסיפין מחול על קדש (בראשית רבה פרשה ט' סימן י"ד, וילק"ש פרק א' רמז ט"ז), ואיתא בספר מנחת חינוך וזה לשונו הקדוש, ועיין ר"ן בבבליה פרק המביא [ט"ז ע"ב מדפי הר"ף ד"ה תנן] שכתב, הא לרריך להוסיף קודם בין השמשות הוא למאן דאמר ספיקא דאורייתא מן התורה לחומרא, א"כ אין לריך ריבוי לבין השמשות על כן לריך להוסיף מקודם, עי"ש, נראה מדבריו לדלעת הר"מ פ"ט מטומאת מת ה"ב] אין לריך להוסיף קודם בין השמשות, כי בבין השמשות עצמו יכול להוסיף, כי מותר מן התורה בעשיית מלאכה בין השמשות דספיקא דאורייתא רק מדרבנן לחומרא (מנחת חינוך מצוה ש"ג אות ט"ז), ונמצא דהא בזה תליא, דאי אמרינן יום הששי קאי על תוספת שבת, ולריך להוסיף תוספת שבת כשעדיין יום הששי מצעוד יום, א"כ ספיקא דאורייתא מן התורה לחומרא, אבל אם אמרינן שיום הששי קאי על תנאי התנה הקב"ה במעשה בראשית, א"כ לא בעינן תוספת שבת מצעוד יום, וא"כ ספיקא דאורייתא מן התורה לקולא.

ואיתא בספר כסף נבחר (פ' עקב) – שמחלוקת הנ"ל – מאי לדרוש מן ה' יתירה שציוס הששי – תלוי במחלוקת בגמרא במסכת שבת פ' כל כתיבי קודש, דתנו רבנן ויהי בנסוע הארון ויאמר משה – פרשה זו עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה – לומר שאין זה מקומה, רבי אומר לא מן השם הוא זה – אלא מפני שספר חשוב הוא בפני עצמו, כמאן אזלא הא דאמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן – חלצה עמודיה שבעה, אלו שבעה ספרי תורה, כמאן – כרבי, מאן תנא דפליג עליה דרבי – רבן שמעון בן גמליאל הוא, דתניא – רבן שמעון בן גמליאל אומר – עתידה פרשה זו שתיעקר מכאן ותכתב במקומה, ומה כתבה כאן, כדי להפריד בין פורעניות ראשונה לפורעניות שניה (שבת קטו:–קטז:), ולפי זה, אי אמרינן כרשב"ג שאין זה מקומה – שפיר אפשר לדרוש מן ה' יתירה שציוס הששי – לתנאי התנה הקב"ה במעשה בראשית אם ישראל מקבלים את התורה, כי חמשה חומשי תורה הן, אבל אי אמרינן כרבי – ששבעה ספרי תורה הן, אז כבר אי אפשר לדרוש מן ה' יתירה – שהתנה עמהם על מנת שיקבלו עליהם ישראל חמשה חומשי תורה, כי לא חמשה חומשי תורה הן אלא שבעה.

והיאך שאמר הכתוב, דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלתך את הנרת וכו', ופירש"י ז"ל למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שחלשה דעתו של אהרן הכהן עד שאמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם, וכתב הרמב"ן ז"ל דמרמז על חנוכה, והרי חזינו מנס חנוכה דסמכין על הנס, וא"כ כהני שלוחי דידן, ואין זה מעלה לאהרן הכהן, ולכן כדי להוכיח שכהנים שלוחי דרחמנא, א"כ לא הי' לו להדליק הנרות מול הנר האמצעי, רק שיעמוד בפנים בזהל מועד וידליקם, למען ידעו ויבינו שעיקר הכוונה בהעלותך את הנרות אל מול שיעמוד בפנים וידליק, ועי"ז יהי' מוכרח שהוא שלוחא דרחמנא כדברי החתם סופר הנ"ל, ואפילו הכי לא שינה אהרן, כי כן כיוה ה' מקרא נדרש לפניו וגם לאחריו, ובעינן שיעמוד בפנים וגם מול הנר האמצעי, וזהו כוונת הספרי, ויעש כן אהרן להגיד שצחו שלא שינה, אל מול פני המנורה, עשה לה מול פנים, לפיכך קא ממשיך ואזיל הכתוב ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה וכו', ודרשינן להגיד שצחו שלא שינה, ובענוותנותו חשך שכהני שלוחי דידן, וכיון דכהני שלוחי דידן, א"כ לא דרשינן איש איש שעכו"ם נודרין נדרים ונדבות כישראל, וא"כ דברה תורה כלשון בני אדם, ולחלק לא לריך קרא, וא"כ אמרינן כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אם עביד לא מהני, וא"כ אוקמינן לא ילין חלב חגי עד בקר בבוקר שני, ובארבעה עשר שחל להיות בשבת עסקינן, ומפרש דה"ק שמרהו שלא יבא לידי כל ילין שיקריבו מצעוד יום בשעה הראויה לו, כי אין שורפין קדשים ביום טוב, לפיכך בא המדרש תנחומא בהעלותך את הנרות, ילמדנו רבינו מהו להדליק בשמן שריפה בשבת, כך שנו רבותינו אין מדליקין בשמן שריפה ביום טוב, וכיון דאמרינן דברה תורה כלשון בני אדם, א"כ אמרינן עד ולא עד בכלל, ולא מהני תשובה על ע"ז, וא"כ לא דרשינן אני ה' לא שנית לקרות ל"ו בוי"ו, ויש אם למסורת, וא"כ דרשינן מלות כתיב ואשם תלוי אפילו בחתיכה אחת וספיקא דאורייתא מן התורה לחומרא, וא"כ תוספת שבת בעינן מצעוד יום, ועי"ז קאי ה' יתירה שציוס הששי, ולא על חמשה חומשי תורה, וא"כ שבעה ספרי תורה הן, לפיכך כתב החיד"א ז"ל, אל מול פני המנורה תורה שבע"פ יאירו שבעת הנרות הם הז' ספרים, והבן.